

Madeleine Carroll
(1906-1987)
amb Lord Philip Astley,
a les pinedes de Treumal,
a l'època de la construcció
del castell.

Madeleine Carroll i la vall de Calonge

Lluís Molinas

Fa anys, quan era un adolescent, solia passar sovint per la carretera de Palamós a Sant Feliu de Guíxols amb l'autobús de la Sarfa. En arribar a l'alçada del Treumal, prop de la Torre Valentina –llavors encara neta de desafortunades edificacions–, sempre espiava, amb una certa curiositat, per si enmig dels pins de Roques Planes podia entreveure «el castell de la Carroll», com solíem anomenar-lo aquella mainada dels anys 40, iniciats ja en el món de somnis d'un cinema «en mágico technicolor». El castell no el vaig arribar a veure mai, ni molt menys la seva propietària, la dolça Madeleine Carroll, protagonista de tantes comèdies de la casa Paramount que feien les nostres delícies d'infant.

Per les noves generacions d'aficionats (avui «fans») a una altra mena de cinema,

ben segur que el nom de Madeleine Carroll no els dirà absolutament res, fora que hagin repescat per la pantalla casolana algun dels seus antics films, com *Policia montada del Canadà* o *El prisionero de Zenda*, per anomenar els més populars.

L'actriu de cinema

Dintre el negoci del cinema, Carroll, sense arribar al divisme ni molt menys a la qualitat interpretativa d'una Davis, Garbo o Hepburn, va assolir un destacat lloc al firmament d'oripells d'aquell Hollywood daurat dels anys 30, on imperaven l'*Star System* i el ferotge *Codi Hays*.

Iniciada artísticament als escenaris i estudis cinematogràfics de la seva Anglaterra natal, ben aviat, mercès als bons oficis de Mestre Hitchcock (*39 escalones* i *Agente secreto*), va obtenir un brillant passaport d'entrada als

L'actriu en els seus anys de glòria cinematogràfica.

estudis americans, on, per espai de més de 15 anys, va ser una primera figura als platós de Fox, Paramount o Selznik. Amb *The Fan*, adaptació de *El vano de lady Windermere*, d'Oscar Wilde, no estrenada comercialment a casa nostra, va dir adéu al cinema. Era l'any 1949. Carroll havia ja traspasat la ratlla dels 40 anys. En els crèdits d'aquella pel·lícula ja no encapçalava «el cast». El primer lloc se l'emportava Jeanne Crain, una joveneta que llavors començava a destacar com una novetat dels estudis Fox. Potser la por de ser «plat de segona taula», o les traïdores primeres arrugues, la varen fer decidir. Per altra banda, sembla que estava econòmicament ben situada. El seu mutis d'un món de ficció (i enveja) va ser definitiu, com anys abans ho havien fet la Shearer i la Garbo.

Els anys de la Costa Brava

Casada als primers anys 30 amb Lord Philip Astley, un dia Carroll, convidada pels Woedvosky de Cap Roig, va anar a raure a uns indrets desconeguts per ella; l'anomenada Costa Brava. Un lloc que, ben segur, mai no havia sentit anomenar. L'encís va ser total. Ajudada per la seva amiga Maria Trias, hotelera de Palamós, i contra l'opinió del seu Lord-Pygmalió, no va parar fins que va edificar el castell dels seus somnis, en un racó enca-

WOMAN'S JOURNAL

Portada de *Woman's Journal* amb un retrat de la jove esposa de Lord Astley.

ra verge, dintre el terme municipal de Calonge; el paratge conegut com El Treumal. Malgrat guerres, divorcis i plets de tota mena, Madeleine Carroll va regnar al seu feu empordanès més de 35 anys. Amb anades i vingudes, rodatge de pel·lícules o problemes de caràcter familiar, sempre va ser fidel a aquests rodals que la varen captivar als seus anys de joventut.

Vaig tenir ocasió de tractar Madeleine Carroll en dues ocasions. Una va ser amb motiu de la darrera actuació de Carmen Amaya a Begur. L'altra, ja més tranquil·lament, quan vaig aconseguir una entrevista amb ella al salónet del Castell. Eren els darrers anys 60. Ja no era «la dulce muñequita» que anunciaven els prospectes de mà de la nostra postguerra. Els anys havien deixat sens dubte la seva cruel petja. El somriure, però, encara es mantenia angelical. Feia molt temps que s'havia allunyat dels platós. El cinema va ser «una cosa més» que va fer a la vida, repetint les seves paraules. No donava gaire importància a les velles pel·lícules. Però em va sorprendre que es mantingués «a la page» de les novetats que s'estrenaven a Europa aquells anys. No estava gaire d'acord amb la massiva aflluència turística a la Costa Brava. Segons ella, calia seleccionar una mica més. Per això, quan les grans edificacions la varen engabiar i un turisme de «pontorra i plàstic» —com el qualificava— va traspasar els seus dominis, Carroll —com una

En els anys de maduresa als jardins del castell Madeleine.

reina ultratjada— va fer un altre mutis, que, oh jugada del destí!, havia de ser el darrer. Va arreplegar mobles i records, i amb l'única companyia d'una fidel serventa, que va estar al seu costat fins als últims moments, s'establí a la Costa del Sol, enmig d'un ambient, segons deia, més tranquil.

Fa deu anys, el seu firmament d'oripells es va apagar. Una escueta ressenya a la premsa del país ens va assabentar de la seva desaparició. Només els diaris gironins varen tenir un càlid i pietós record per a «la senyora del Treumal», la Madeleine Carrol de la Paramount, pionera —com els Woedvosky i en Sert— d'un turisme d'elit a la Costa Brava.

El silenci artístic

Les seves visites sempre van ser ben rebudes en aquestes poblacions costaneres. Quan arribava a Palamós, Calonge o Palafrugell, era ovacionada amb mostres de simpatia. No oblidem que en aquella època, al nostre país, es varen estrenar un grapat de les seves pel·lícules. Algunes amb

La tomba de l'actriu, enmig de nínxols buits, al cementiri de Fuengirola.

força anys de retard... *Virginia, Locuras de millonarios, Safari, Hijo mío, Hijo mío!*... Això va fer créixer la popularitat de Madeleine Carroll entre la gent de la comarca. A partir de la segona meitat dels anys 40, una vegada acabada la guerra mundial, on ella va tenir una abnegada tasca a les files de la Creu Roja, les seves estades a la Costa Brava anaven sovintejant més. L'època feliç del seu matrimoni amb Lord Astley havia quedat enrere. Llavors era la senyora Heiskel. El seu nou marit, destacat directiu de la revista *Life*, gairebé l'havia apartada del cinema. Malgrat tot, però, l'any 1946, aprofitant una llarga estada a Treumal, el productor cinematogràfic espanyol Cesáreo González li va proposar fer una pel·lícula als estudis de Madrid.

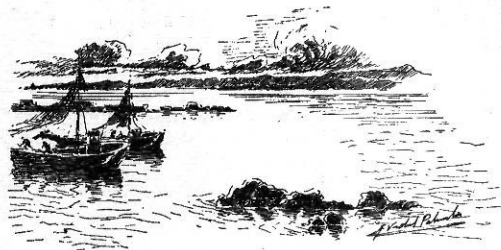
De bon principi, Carroll va acceptar el projecte. Per altra part, potser li convenia quedar bé amb el país on tenia una segona residència. El contracte es va signar per les dues parts, i el rodatge de *Reina Santa* —així es titulava el film— començaria al cap de poques setmanes. Sobtadament, la premsa espanyola escampa la notícia: Madeleine Carroll trenca el contracte amb el productor González! Això va motivar un llarg i costós plet. Finalment, la justícia espanyola va fallar contra l'actriu, i Miss Carroll va haver de reembossar al senyor González la quantitat de 250.000 pessetes rebudes com a paga i senyal, a més d'una important indemnització. A les revistes cinematogràfiques espanyoles

d'aquells anys hi van haver comentaris de tota mena. S'especulava que Madeleine Carroll no estava gaire d'acord amb el talent interpretatiu del "galán" que li volien imposar. Altres asseguraven

que els migrants mitjans tècnics que llavors hi havia als estudis d'Espanya no l'havien convençuda. Però la realitat —segons testimoni directe de la família Colomer-Trias de Palamós, bons amics seus— és que estava en estat de qui va ser la seva única filla. Amb el dilema de tirar endavant el rodatge o assolir la maternitat —ja problemàtica als 40 anys— va optar per tenir la filla. A partir de llavors, només va complir el contracte que tenia pendent a Hollywood amb dues pel·lícules. Després, total silenci artístic.

Les despulles, a Calonge

Aquests darrers mesos, però, oh inescrutables camins del Senyor!, Madeleine Carroll ha tornat a ser notícia, després de llargs anys d'oblit. L'Ajuntament de Calonge ha reclamat oficialment les seves despulles, enterrades en un vell cementiri de Fuengirola a punt de ser enderrocat, per donar-los repòs al peu de les Gavarres, prop d'aquells rodals on va passar llargues temporades. La polèmica està servida; mentre uns opinen

BADIA PALAMOSINA

MADELEINE CARROLL

Estrella t'ha vingut a illuminar,
oh badia, beutat palamosina,
coloma blanca de país llunyà,
que mars i monts, i núvols i boirina,
per venir a tu ha hagut d'atravesar,
i en la flonja cintura esmeragdina
s'ha posat dolçament a reposar.
Dama de gran renom, gentil i fina,
qui ha conegut del món les meravelles,
t'ha elegit, entre totes, oh badia,
fent somniar de glòria les donzelles
i del poble nadiu aixecar el vol.
Mercès us hem de dar, i amb alegria,
famosa artista, Madeleine Carroll.

56

El poeta palamosí Martí Roger i Crosa va incloure aquest poema en el seu llibre "Costa Brava Palamós", l'any 1953.

que és millor deixar en pau els morts —i cuidar-se dels vius—, altres creuen que el trasllat de les seves restes al cementiri de Calonge —que d'altra manera anirien a parar a la fossa comuna— serà un petit homenatge a la memòria d'una gran senyora que va donar a conèixer la costa gironina a destacades personalitats. No oblidem que si no s'hagués esdevingut la tragèdia de Dallas, el president Kennedy hauria també visitat les nostres terres, hoste de Madeleine Carroll, com ho varen ser, molt abans, altres personatges que propagaren el nom de la Costa Brava en uns anys d'aïllament del país.

Creiem que per tot això mereix tenir un lloc que ens recordi el seu pas entre nosaltres. Els Woedvosky tenen el seu racó als penya-segats de Cap Roig. Vic ha donat soplui a les despulles de Sert, a la «seva» catedral. Palamós, a l'escriptor Robert Ruark. Per què no acollir Madeleine Carroll a l'hospitalària Vall de Calonge?

Lluís Molinas i Falgueras és estudiós del món de l'espectacle.